

Nr 49.

Ankom till riksdagens kansli den 8 maj 1945 kl. 4 em.

Utlåtande i anledning av väckt motion om viss ändring av gällande grunder för statsbidrag till enskilda skogsägare för skogsdikningar.

(2:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till jordbruksutskottet hänvisad motion, nr 22, av herrar *Nilsson* i Varuträsk och *Åkerström* har hemställts, att riksdagen måtte besluta att statens bidrag till enskilda skogsägare för skogsdikningar skall utgå med 70 procent av arbetskostnaden.

Beträffande de skäl som anförts till stöd för detta yrkande hänvisas till motionen.

Utskottet har i vederbörlig ordning inhämtat utlåtande i ärendet av skogsstyrelsen.

Enligt nuvarande lydelse av kungörelsen den 27 juni 1927 (nr 270) angående villkoren för statsbidrag från *statens skogsutdikningsanslag* kan bidrag beviljas beträffande torrlägningsföretag inom Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län till högst femtio procent samt beträffande dylika företag inom övriga delar av riket till högst fyrtio procent av den utav skogsvårdsstyrelsen godkända kostnaden för torrlägningsarbetet. I fråga om torrlägningsföretag i Norrland samt norra delarna av Kopparbergs och Värmlands län kan, där läget på arbetsmarknaden därtill giver anledning, efter Kungl. Maj:ts medgivande statsbidrag beviljas till högst sextio procent av den godkända kostnaden. Till skogsutdikningsföretag, som utföres med bidrag från *norrländska skogsproduktionsanslaget*, kan bidrag utgå med 60 och i vissa fall 80 procent av den godkända kostnaden.

Skogsstyrelsen har — under framhållande att någon ökning av skogsutdikningsverksamheten icke kunde väntas genom en höjning av bidragsprocenten och att en sådan ökad verksamhet under rådande förhållanden på arbetsmarknaden ej heller vore önskvärd — avstyrkt bifall till motionen. I övrigt har skogsstyrelsen anført följande:

Angående skogsägarnas intresse för skogsutdikningar med bidrag av statsmedel bör påpekas, att de stora belopp som anvisats å statens skogsutdikningsanslag — under budgetåren 1927—1939 tillhoppa 8,1 milj. kronor — ha praktiskt taget 100-procentigt tagits i anspråk för avsett ändamål. Dessutom

har till skogsutdikningar beviljats bidrag med 5,6 milj. kronor från det under föregående arbetsmarknadskriser utgående anslaget till understödjande av vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder å enskildas skogar. Bidragen från skogsutdikningsanslaget och det s. k. tillfälliga skogsvårdsanslaget hade under tiden 1927—1939 möjliggjort torrläggning av ca 340 000 hektar myr och försumpad skogsmark. Skogsutdikningsverksamheten inom ramen för norrländska skogsproduktionsanslaget har ännu icke nått någon omfattning på grund av bristen på arbetskraft.

Intresset för skogsutdikningar har emellertid varit ännu starkare än vad ovanstående siffror ange. Hos skogsvårdsstyrelserna finnas sålunda i regel dels utarbetade arbetsplaner på företag, som vänta på att få bidrag, dels bidragsansökningar från skogsägare. Även under krisåren 1939—1945, då stark återhållsamhet i bidragsverksamheten medvetet iakttagits på grund av brist på arbetskraft, ha ansökningar om bidrag till skogsdikningar inströmmat till skogsvårdsstyrelserna.

Man kan alltså med fog påstå, att de av staten anvisade möjligheterna för understödjande av skogsutdikningsföretag av skogsägarna utnyttjats i största tänkbara utsträckning. Någon ökning av skogsutdikningsverksamheten lär sålunda icke kunna åvägabringas enbart genom höjning av bidragsprocenten. Utan motsvarande ökning av det utgående anslaget skulle en höjning av bidragsprocenten få motsatt verkan.

Beträffande frågan om en revision av bidragsgrunderna vill skogsstyrelsen erinra om vad 1936 års skogsutredning på sin tid föreslog, nämligen att alla statsanslag till skogsvårdande åtgärder skulle sammanslås och att bidragen även till skogsutdikningar som regel skulle utgå med femtio procent av godkända kostnaden. Dessutom föreslogs ett stadgande av innebörd, att bidrag i första hand skulle tilldelas den, som driver skogsbruket såsom stöd till jordbruk, eller den, som för sin och sin familjs bärgning är beroende av arbetsinkomst från skogsbruket. Dessa yrkanden ha ännu ej upptagits till prövning av statsmakterna. Norrlandskommittén har i sitt utlåtande med förslag till åtgärder för främjande av skogsvård och betesförbättring i norra Sverige framhållit, att en allmän översyn av den statliga bidragsverksamheten på skogsbrukets område torde vara nödvändig. Vidare har man anledning förmoda, att 1944 års skogsvårdsstyrelseutredning kommer att upptaga till prövning vissa principiella frågor rörande utformningen och omfattningen av bidragsverksamheten på skogsvårdens område. Skogsstyrelsen har i sitt utlåtande över norrlandskommitténs ovanberörda förslag framfört såsom sin avsikt att, i den mån dessa frågor icke bleve behandlade av skogsvårdsstyrelseutredningen, närmare undersöka möjligheterna att rationalisera understödsverksamheten på skogsbrukets område.

Vidkommande det av motionärerna påpekade förhållandet, att skogsbefrämjande åtgärder kunna ingå som ett led i efterkrigsplaneringen, vill skogsstyrelsen endast hänvisa till sin på finansministerns uppdrag utarbetade memoria angående sysselsättningsmöjligheter inom skogsbruket vid omfattande arbetslöshet efter krigets slut (SOU 1944: 14). I denna, som genom proposition nr 264 anmälts för 1944 års riksdag, föreslås att till skogsutdikningsföretag skulle under arbetslöshetskris efter kriget utgå bidrag med i regel sextio procent. För vissa kategorier av mindre skogsägare skulle därutöver kunna ifrågakomma tilläggsbidrag med femton procent. Den av 1936 års skogsutredning föreslagna rationaliseringen av bidragsgivningen har här tillgodosetts, såtillvida som bidrag till alla slag av skogsvårdsåtgärder utom skogsvägar av stamvägs natur föreslås skola utgå med samma procent av kostnaden.

Utskottet.

Såsom framhålles av skogsstyrelsen torde någon ökning av skogsutdikningsverksamheten knappast kunna väntas genom en sådan höjning av bidragsprocenten som föreslås av motionärerna. De anslag som hittills använts för ändamålet torde nämligen i allmänhet så gott som fullständigt ha tagits i anspråk. Därest icke ytterligare anslag beviljas, torde därför enligt utskottets uppfattning ett bifall till motionen endast få till följd att antalet ansökningar om statsbidrag, som av brist på medel icke kunna bifallas, skulle ytterligare öka. Under rådande förhållanden på arbetsmarknaden torde för övrigt en ökad skogsutdikningsverksamhet knappast vara önskvärd.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att motionen II: 22 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 8 maj 1945.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Närvarande: se utlåtande nr 46.
